

5-րդ դասարան

1. Դիցուք մի վագոնում կա x նստատեղ: Քանի որ 385 և 416 նստատեղերը գտնվում են նույն վագոնում, ապա $x > 416 - 385 \Rightarrow x > 31$: Բայց մյուս կողմից 544 և 577 նստատեղերը ոչ հարևան վագոններում են, հետևաբար $x < 577 - 544 \Rightarrow x < 33$, այսպիսով $31 < x < 33 \Rightarrow x = 32$:

Պատ՝ 32:

2. Դիցուք թզուկը մաշիկներով կշռում է x կգ, այդ դեպքում թզուկը առանց մաշիկների կշռում է $x - 2$ կգ: Ըստ խնդրի պայմանի.

$$5(x - 2) + 5x = 330 \Rightarrow 5x - 10 + 5x = 330 \Rightarrow 10x = 340 \Rightarrow x = 34:$$

Պատ՝ 34:

3. Դիցուք Չեբուրաշկան ուտում է ամբողջ տորթը $2x$ բուլետում, այդ դեպքում Գենան ամբողջ տորթը կուտի x բուլետում: Ըստ խնդրի պայմանի երկուսն էլ կերել են հավասար քանակությամբ տորթ: Այդ դեպքում Չեբուրաշկան տորթի կեսը ուտելու համար կծախի x բուլետ, իսկ Գենան՝ $\frac{x}{2}$ բուլետում, ըստ խնդրի պայմանի՝ $\frac{x}{2} + 1 = x \Rightarrow x + 2 = 2x \Rightarrow x = 2 \Rightarrow 2x = 4$:

Պատ՝ 4բուլետ:

4. Նախ վերցնենք ամենափոքր քառանիշ թիվը, որի առաջին չորս թվանշանները տրված քառանիշ թվի թվանշաններն են գրված նույն կարգով: Նկատենք, որ $131300 = 53 \cdot 2477 + 19$ հետևաբար առաջին թիվը, որը բաժանվում է 53-ի, 131334-ն է, իսկ հաջորդը կլինի 131387: Նկատենք որ խնդրի պայմանին բավարարող այլ թիվ չկա:

Պատ՝ 131334; 131387:

5. Նախ նկատենք, որ $102 = 2 \cdot 3 \cdot 17$: Քանի որ 85-ը չի բաժանվում 3-ի, հետևաբար թվերից միայն մեկն է բաժանվում 3-ի: Նմանապես, թվերից միայն մեկն է բաժանվում 2-ի: Եվ քանի որ 85 բաժանվում է 17, հետևաբար միայն 17-ն է այդ թվերի ընդհանուր բաժանարարը: Այսպիսով այդ թվերն են՝ $2 \cdot 17$ և $3 \cdot 17$, կամ $2 \cdot 3 \cdot 17$ և 17, բայց այդ թվերի գումարը 85 է, հետևաբար 34 և 51

Պատ՝ 34; 51:

6-րդ դասարան

1. Քանի որ Վարդանը 14 կրակոցից 7-ը կպել է թիրախին, հետևաբար, նրան տվել են $3 \cdot 7 = 21$ փամփուշտ: Այսպիսով Վարդանի մոտ եղել է $21 + 10 = 31$ փամփուշտ: Վարդանը կրակել է 14 փամփուշտ, հետևաբար նրա մոտ մնացել է $34 - 14 = 17$ փամփուշտ:

Պատ՝ 17 փամփուշտ:

2. Դիցուք մեկ ելակը կշռում է x գրամ, մեկ կեռասը՝ y գրամ, մեկ բալը՝ z գրամ: Ըստ խնդրի պայմանների՝ $x + 3y + 2z = 24$ (1) և $2x + 5y + 4z = 44$ (2): Եթե (1)-ի երկու կողմերը բազմապատկենք 2-ով՝ $2x + 6y + 4z = 48$ և հանենք (2)-ը, ապա կստացվի՝ $(2x + 6y + 4z) - (2x + 5y + 4z) = 48 - 44 \Rightarrow y = 4$, այսինքն մեկ կեռասը կշռում է 4 գրամ: Նկատենք, որ գումարելով իրար (1)-ը և (2)-ը կստացվի $3x + 8y + 6z = 68$ կամ $3x + 4y + 4y + 6z = 68$: Քանի որ մեկ կեռասը կշռում է 4 գրամ, ուրեմն՝ $3x + 4y + 16 + 6z = 68$, որտեղից $3x + 4y + 6z = 52$:

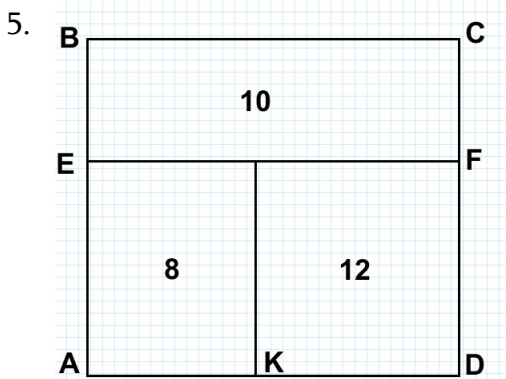
Պատ՝ 52 գրամ:

3. Նախ 915-ը վերլուծենք արտադրիչների՝ $915 = 3 \cdot 5 \cdot 61$, նկատենք, որ 61-ը պարզ թիվ է, և որպեսզի $n!$ -ը բաժանվի 61-ի, ապա այն պետք է պարունակի 61 թիվը, այսինքն $n! = 61! \Rightarrow n! : 3, 5$:

Պատ՝ 61:

4. Ըստ խնդրի պայմանի $\overline{ab}$ և $\overline{cb}$ պարզ երկնիշ թվերի արտադրյալը հավասար է $\overline{250b}$ քառանիշ թվին: Նկատենք, որ բոլոր պարզ թվերը կարող են վերջանալ 1; 3; 7; 9 թվանշաններով: Քանի, որ $\overline{ab} \cdot \overline{cb} = \overline{250b} \Rightarrow b = 1 \Rightarrow \overline{a1} \cdot \overline{c1} = 2501$: 2501-ը վերլուծենք արտադրիչների՝ $2501 = 41 \cdot 61$: Նկատենք, որ այդ թվերից ոչ մեկը չի կարող լինել միանիշ, կամ եռանիշ:

Պատ՝ 1:

$$AB = BC = CD = AD \triangleq a; AE \triangleq b: \quad \left. \begin{array}{l} AE = b \\ AB = a \end{array} \right| \Rightarrow$$

$$BE = a - b; \quad \left. \begin{array}{l} AK = c \\ AD = a \end{array} \right| \Rightarrow KD = a - c$$

Այսպիսով՝

$$\begin{cases} 2(2a - b) = 10 \\ 2b + 2c = 8 \\ 2a - 2c + 2b = 12 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2a - b = 5 \\ b + c = 4 \\ a - c + b = 6 \end{cases} \Rightarrow$$

$$\begin{cases} 4a - 2b = 10 \\ a + 2b = 10 \\ a - c + b = 6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2a - b = 5 \\ b + c = 4 \\ a - c + b = 6 \end{cases} \Rightarrow 5a = 20 \Rightarrow$$

$$a = 4:$$

Պատ՝ 4:

7-րդ դասարան

1. Ենթադրենք առաջին մարդն ունի x ոսկի, իսկ երկրորդ մարդը՝ y ոսկի: Ըստ խնդրի պայմանների կստացվի՝
$$\begin{cases} x + 7 = 5(y - 7) \\ y + 5 = 7(x - 5) \end{cases}$$
 : Լուծելով այս համակարգը, կստացվի՝ $x = 7\frac{2}{17}$, $y = 9\frac{14}{17}$:

Պատ՝ $7\frac{2}{17}$ և $9\frac{14}{17}$:

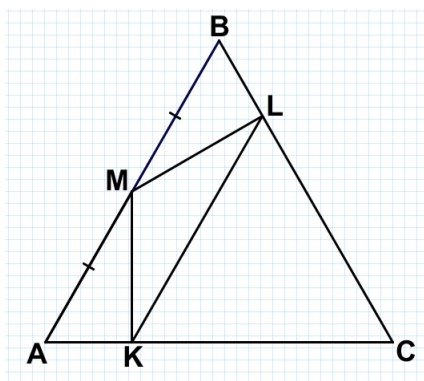
2. Պարզ է, որ
$$\begin{cases} a + b = mc \\ b + c = ma \\ c + a = mb \end{cases}$$
 : Գումարելով համակարգի մեջ մտնող

հավասարումները իրար, կստացվի՝ $2a + 2b + 2c = ma + mb + mc \Rightarrow m(a + b + c) = 2(a + b + c)$: Եթե $a + b + c \neq 0$, ապա $m = 2$: Եթե $a + b + c = 0$, ապա $a + b = -c \Rightarrow \frac{a+b}{c} = -1 \Rightarrow m = -1$:

Պատ՝ -1 և 2 :

3. Ամբողջ թվի քառակուսի 4-ի բաժանելիս տալիս է 0 կամ 1 մնացորդ, հետևաբար հավասարման ձախ մասը 4-ի բաժանելիս տալիս է 0; 1; 2 մնացորդներ, իսկ հավասարման աջ մասը 4-ի բաժանելիս տալիս է 3 մնացորդ, ստացվեց որ հավասարությանը բավարարող x ; y չամբողջ թվեր գոյություն չունեն:

4.

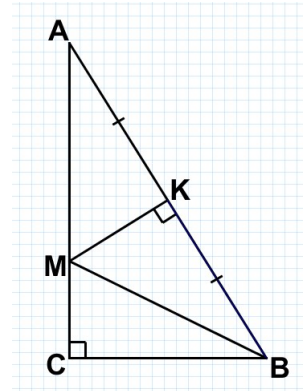

Ըստ խնդրի պայմանի $AM = MB = \frac{a}{2}$: Նկատենք, որ $\angle BML = 30^\circ$, ուրեմն ուղղանկյուն եռանկյունի BML -ի մեջ $BL = \frac{MB}{2} = \frac{a}{4}$, որտեղից $CL = BC - BL = \frac{3}{4}a$: Նման ձևով $AK = \frac{a}{4}$, որտեղից $CK = AC - AK = \frac{3}{4}a$: Քանի որ $\angle C = 60^\circ$, ապա

եռանկյունի KLC -ն հավասարակողմ եռանկյուն է: Այսինքն՝ $KL = \frac{3}{4}a$:

Պատ՝ $\frac{3}{4}a$:

5. Դիցուք $MC = x$, այդ դեպքում $AM = 2x$: Միացնենք M կետը B -ին, և նկատենք, որ $\Delta AMK = \Delta MKB \Rightarrow AM = BM = 2x$: Ստացվեց, որ ուղղանկյուն ΔCMB -ի մեջ $MC = \frac{MB}{2} \Rightarrow \angle MBC = 30^\circ$, իսկ $\angle BMC = 60^\circ$: Քանի որ $\Delta AMK = \Delta MKB$, ապա $\angle AMK = \angle BMK = \frac{180^\circ - 60^\circ}{2} = 60^\circ \Rightarrow \angle A = 30^\circ$, Փաստորեն $\angle A = 30^\circ$, $\angle C = 90^\circ \Rightarrow \angle B = 60^\circ$:

Պատ՝ 30° ; 60° :

8-րդ դասարան

1. Բոլոր պատասխանած աշակերտների ստացած գնահատականների գումարը նշանակենք S -ով, Աննայի ստացած գնահատականը՝ x -ով, Վարդանինը՝ y -ով, իսկ Անահիտինը՝ z -ով: Ըստ խնդրի պայմանների՝

$$\begin{cases} S - x = x + 10 \\ S - y = y + 8 \\ S - z = z + 6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} S = 2x + 10 \\ S = 2y + 8 \\ S = 2z + 6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2x + 10 = 2y + 8 \\ 2y + 8 = 2z + 6 \\ 3S = 2(x + y + z) + 24 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} y - x = 1 \\ z - y = 1 \\ S = \frac{2(x + y + z) + 24}{3} \end{cases}$$

: Քանի որ $\begin{cases} y - x = 1 \\ z - y = 1 \end{cases}$ և $3 \leq x, y, z \leq 5$ (գնահատումը կատարվում էր հինգ

միավորանոց համակարգով), ապա $x = 3, y = 4, z = 5$: Ստացվեց, որ $x + y + z = 12$

և $S = \frac{48}{3} = 16$, և քանի որ $16 - 12 = 4$ հետևաբար բացի երեք աշակերտներից

պատասխանել է ևս մեկ աշակերտ և ստացել 4 գնահատական:

Պատ՝ չորսաշակերտ

գնահատականները՝ 3; 4; 4; 5

2. Վարժությունը գրենք այս տեսքով՝ $4m^2n - n - 4m^2 + 1 = 57 \Rightarrow 4m^2(n - 1) - (n - 1) = 57 \Rightarrow (n - 1)(4m^2 - 1) = 57 \Rightarrow (n - 1)(2m - 1)(2m + 1) = 1 \cdot 3 \cdot 19$: Քանի որ $(2m - 1)$ -ը և $(2m + 1)$ -ը հաջորդական կենտ թվեր են, ապա $2m - 1 = 1$ և $n - 1 = 19 \Rightarrow m = 1$, իսկ $n = 20$:

Պատ՝ 1 և 20:

3. Եթե տրված կոտորակը անկրճատելի է, ապա $\frac{8n+5}{6n+4}$ -ը ևս անկրճատելի է:

Նկատենք, որ $\frac{8n+5}{6n+4} = 1 + \frac{2n+1}{6n+4}$: Այժմ ապացուցենք, որ $\frac{2n+1}{6n+4}$ -ը անկրճատելի է:

Եթե $\frac{2n+1}{6n+4}$ կոտորակը անկրճատելի է, ապա $\frac{6n+4}{2n+1}$ -ը ևս անկրճատելի է: Պարզ

է, որ $\frac{6n+4}{2n+1} = 3 + \frac{1}{2n+1}$: Քանի որ $\frac{1}{2n+1}$ -ը անկրճատելի է, ուրեմն $\frac{2n+1}{6n+4}$ -ը ևս

անկրճատելի է, այսինքն $\frac{8n+5}{6n+4}$ -ը անկրճատելի է:

Պատ՝ ապացուցված է:

4. Ըստ խնդրի պայմանի ΔAED -ն կանոնավոր

(հավասարակողմ) է, ուրեմն

$$\angle EDA = 60^\circ \Rightarrow \angle EDC = 90^\circ - 60^\circ = 30^\circ: \text{Պարզ է, որ}$$

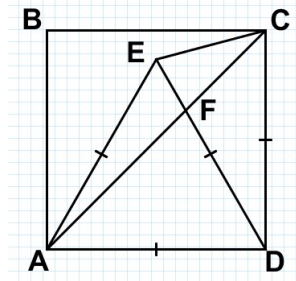
$$ED = CD \Rightarrow \angle ECD = \angle DEC = \frac{180^\circ - 30^\circ}{2} = 75^\circ: \text{Քանի որ}$$

$$\angle ACD = 45^\circ \text{ (քառակուսու անկյունագծերը կիսում են}$$

$$\text{անկյունները)} \Rightarrow \angle FCE = 75^\circ - 45^\circ = 30^\circ: \text{Նկատենք, որ}$$

$$\angle EFC = 45^\circ + 30^\circ = 75^\circ \text{ (որպես } \Delta FCD \text{-ի արտաքին անկյուն): Ստացվեց, որ}$$

$$\angle DEC = \angle EFC = 75^\circ \Rightarrow EC = FC:$$

Պատ՝. ապացուցված է:

5. Դիցուք $ABCD$ -ն ուղղանկյուն սեղան է, որտեղ $\angle A = \angle B = 90^\circ$, $AD \parallel BC$, ընդ որում $BC < AD$: Շրջանագծի կենտրոնը նշանակենք O -ով, շառավիղը՝ r -ով, իսկ շրջանագծի և սեղանի AB , BC , CD , AD կողմերի հետ շոշափման կետերը համապատասխանաբար՝ M -ով, N -ով, P -ով, K -ով: Նշանակենք նաև NC -ն x -ով, KD -ն y -ով: Պարզ է, որ $AM = MB = BN = NO = OK = KA = OM = r$, իսկ $NC = CP = x$, $PD = KD = y$ (որպես մի կետից շրջանագծին տարված

շոշափողներ): Տանենք $CH \perp AD$: Քանի որ $KNCH$ ուղղանկյուն է, ուրեմն

$$CH = NK = 2r, NC = KH = x \Rightarrow DH = y - x: \text{Ուղղանկյուն}$$

ΔCDH -ի մեջ կիրառելով Պյութագորասի թեորեմը

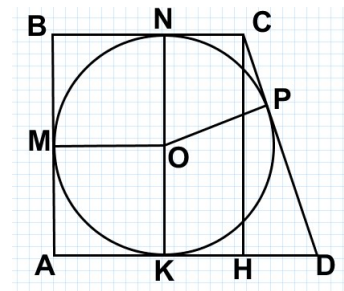
$$\text{կստանանք՝ } (x + y)^2 = 4r^2 + (y - x)^2, \text{ որտեղից}$$

$$r^2 = xy \Rightarrow S = \frac{AD + BC}{2} \cdot CH = (2r + x + y)r = 2r^2 + r(x + y)$$

: Մյուս կողմից պետք է ցույց տայինք, որ $S = AD \cdot BC$, որտեղ

$$AD \cdot BC = (r + x)(r + y) = r^2 + r(x + y) + xy = 2r^2 + r(x + y): \text{Ապացույցն ավարտված}$$

է:

Պատ՝. ապացուցված է:

9-րդ դասարան

1. A -ից դուրս եկած առաջին ինքնաթիռի արագությունը նշանակենք x կմ/ժ, իսկ B -ից դուրս եկած երկրորդ ինքնաթիռի արագությունը՝ y կմ/ժ: Պարզ է, որ $AB = 6x + 6y$ կմ, իսկ $AC = \frac{9x}{2}$ կմ $\Rightarrow BC = 6x + 6y - \frac{9x}{2} = 6y + \frac{3x}{2}$: Քանի որ երկրորդ ինքնաթիռը BC ճանապարհը անցնում է 7 ժամում, ապա $\frac{6y + \frac{3x}{2}}{y} = 7 \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{2}{3}$: Նկատենք, որ առաջինը ամբողջ ճանապարհի վրա ծախսում է $\frac{6x + 6y}{x} = 6 + 6 \cdot \frac{y}{x} = 15$ ժամ, իսկ երկրորդը՝ $\frac{6x + 6y}{y} = 6 + 6 \cdot \frac{x}{y} = 10$ ժամ:

Պատ՝ 10 ժ և 15 ժ:

2. Նկատենք, որ ամեն բախումից հետո յուրաքանչյուր երկու գույնի մասնիկների քանակների տարբերությունների մնացորդը երեքի բաժանելիս մնում է անփոփոխ: Եթե ինչ-որ պահի բոլոր մասնիկները դառնում են նույն գույնի, ապա վերը նշված մնացորդները հավասար կլինեն $(18 + 1018 + 2018) - 0 \equiv 0 \pmod{3}, 0 - 0 \equiv 0 \pmod{3}$: Մինչդեռ սկզբում այդ մնացորդները հավասար չեն $0 - 1018 - 18 \not\equiv 0 \pmod{3}, 2018 - 18 \not\equiv 0 \pmod{3}, 2018 - 1018 \not\equiv 0 \pmod{3}$:

3. Ապացուցենք հակասող ենթադրությամբ: Ենթադրենք $n + 1$ -ը պարզ թիվ չէ, այսինքն $n + 1 = k \cdot m$, որտեղ k -ն և m -ը բնական թվեր են: Քննարկենք հետևյալ դեպքերը.

ա) $k \neq m \Rightarrow k < n + 1$ և $m < n + 1$: Քանի որ $n! = \dots \cdot k \cdot \dots \cdot m \cdot \dots$, ապա

$n! : k \cdot m$ հետևաբար $n! : (n + 1)$: Ստացվեց հակասություն:

բ) $k = m$, ընդ որում $k -$ նպարզ թիվ է $\Rightarrow n + 1 = k^2$: Քանի որ $n > 3$, ուրեմն $k < k^2$ և $2k < k^2$: Ստացվեց, որ $n! : 2k^2 = 2(n + 1) \Rightarrow n! : n + 1$, ստացվեց հակասություն: Այսինքն մեր ենթադրությունը սխալ էր:

4. Կատարենք հետևյալ նշանակումները. $S_{AOB} = S_1, S_{BOC} = S_2, S_{COD} = S_3$ և $S_{AOD} = S_4$:

Քանի որ $S_1 = \frac{BO \cdot AO}{2}, S_2 = \frac{BO \cdot CO}{2},$

$S_3 = \frac{CO \cdot DO}{2}, S_4 = \frac{AO \cdot DO}{2},$ ապա

$S_1 \cdot S_3 = S_2 \cdot S_4$: Ըստ խնդրի պայմանի $S_1, S_2, S_3,$

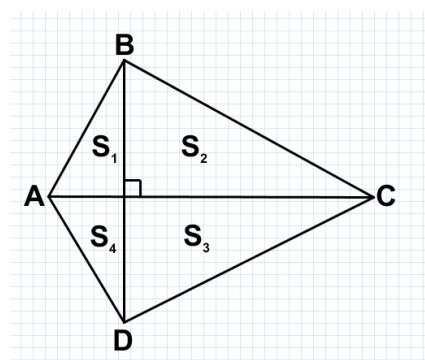
S_4 -ը արտահայտվում են պարզ թվերով, ուրեմն

$S_1 = S_4$ և $S_2 = S_3$ կամ $S_1 = S_2$ և $S_3 = S_4$: Եթե

$S_1 = S_4$ և $S_2 = S_3,$ ապա

$\frac{BO \cdot AO}{2} = \frac{AO \cdot DO}{2} \Rightarrow BO = DO \Rightarrow AB = AD$ և

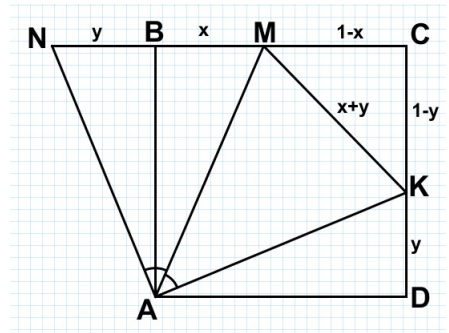
$\frac{BO \cdot CO}{2} = \frac{CO \cdot DO}{2} \Rightarrow BO = DO \Rightarrow BC = DC$: Ստացվեց, որ $AD + BC = AB + CD,$

այսինքն $ABCD$ քառանկյանը կարելի է ներգծել շրջանագիծ: Իսկ եթե $S_1 = S_2$ և $S_3 = S_4$, ապա $AB = BC$ և $AD = DC \Rightarrow AD + BC = AB + CD$, այսինքն $ABCD$ քառանկյանը կարելի է ներգծել շրջանագիծ:

Պատ՝. ապացուցված է:

5. Նշանակենք $BM = x \Rightarrow CM = 1 - x$ և նշանակենք $DK = y \Rightarrow KC = 1 - y$: Ունենք, որ MCK եռանկյան պարագիծը հավասար է 2-ի, ուրեմն $MK = x + y$: CB ճառագայթի վրա N կետը վերցնենք այնպես, որ $BN = DK$: Նկատենք, որ $\triangle NBA = \triangle AKD$, ուրեմն $AN = AK$, $\angle NAB = \angle KAD$: Քանի որ $AN = AK$, իսկ AN կողմն ընդհանուր է, ապա $\triangle ANM = \triangle AMK$ (եռանկյունների հավասարության երրորդ հայտանիշ) $\Rightarrow \angle NAM = \angle MAK$: Պարզ է, որ $\angle NAK = 90^\circ \Rightarrow \angle NAM = \angle MAK = 45^\circ$:

. 45° :